

Slovíčka k řeckému minimu

ἀγαθός, ἡ, ὄν	dobrý	διαίρεσις, εως, ἡ	rozdělování, dělba
ἀδιάφορος, ον	nelišný, indiferentní	διάκρισις, εως, ἡ	rozdělení, rozlišení
ἀδικία, ας, ἡ	bezprávní	διάνοια, ας, ἡ	myšlení, zvl. diskursivní
ἀδύνατος, ον	nemožný	διάφορα, ας, ἡ	rozdíl, difference
ἀήρ, ἄερος, ὁ	vzduch	δίκαιος, α, ον	spravedlivý
ἄθάνατος, ον	nesmrtelný	δικαιοσύνη, ης, ἡ	spravedlnost
αἶδιος, ον	věčný	δίκη, ης, ἡ	právo
αἴρεσις, εως, ἡ	volba, rozhodnutí	δόγμα, ατος, τό	usnesení; nauka
αἰσθησις, εως, ἡ	smyslové vnímání	δόξα, ης, ἡ	mínění
αἰσθητός, ἡ, ὄν	smyslově vnímatelný	δύναμις, εως, ἡ	síla, moc; možnost
αἰτία, ας, ἡ	vina; příčina	δυνατός, ἡ, ὄν	schopný; možný
αἴτιος, α, ον	vinný; zapříčiňující		
αἰών, ὦνος, ὁ	věk; věčnost	ἔθνος, ους, τό	národ, kmen
ἀκοή, ἡς, ἡ	sluch	ἔθος, ους, τό	zvyk
ἀλήθεια, ας, ἡ	pravda	εἶδος, ους, τό	vzhled, podoba, forma; druh (<i>ar.</i> ; × γένος)
ἀληθής, ἔς	pravdivý	εἰκών, ὄνος, ἡ	obraz
ἀλλοίωσις, εως, ἡ	změna, zjinačení	εἰμαρμένη, ης, ἡ	osud
ἀναλογία, ας, ἡ	analogie, úměra	ἐκπύρωσις, εως, ἡ	vyhoření světa (<i>st.</i>)
ἄνθρωπος, ου, ὁ	muž	ἐλεγχος, ου, ὁ	vyvrácení, usvědčení
ἄνθρωπος, ου, ὁ	člověk	ἐλπίς, ἴδος, ἡ	naděje
ἄπειρος, ον	neohraničený, nekonečný; nezkušený, neznalý	ἐμπειρία, ας, ἡ	zkušenost
ἀπόδειξις, εως, ἡ	důkaz	ἔμψυχος, ον	oduševnělý, živý
ἀπόκρισις, εως, ἡ	odpověď	ἐναντίος, α, ον	protikladný
ἀπορία, ας, ἡ	bezcestí; aporie	ἐντελεχεία, ας, ἡ	uskutečnění (<i>ar.</i>)
ἀπουσία, ας, ἡ	nepřítomnost, absence	ἐπαγωγή, ἡς, ἡ	indukce (<i>ar.</i>)
ἀπόφανσις, εως, ἡ	prohlášení; výpověď	ἔπαινος, ου, ὁ	pochvala, chvála (× ψόγος)
ἀποφαντικός, ἡ, ὄν	predikace (od φαίνω; <i>ar.</i>)	ἐπιθυμία, ας, ἡ	žádostivost
ἀποφαντικός, ἡ, ὄν	vypovídající,	ἐπιστήμη, ης, ἡ	věda
ἀπόφασις, εως, ἡ	apofantický (<i>ar.</i>)	ἐπιστροφή, ἡς, ἡ	obrat; návrat (<i>npl.</i> , × πρόοδος)
ἀπόφασις, εως, ἡ	zápor, negace (od φημί; × φάσις, κατάφασις)	ἐποχή, ἡς, ἡ	zadržení, pozdržení (úsudku, <i>sk.</i>)
ἀποφατικός, ἡ, ὄν	negativní	ἔργον, ου, τό	dílo, výrobek
ἀρετή, ἡς, ἡ	ctnost	ἔρως, ωτος, ὁ	touha, láska; Erós
ἀριθμός, οὔ, ὁ	číslo, počet	ἐρώτημα, ατος, τό	otázka
ἄρτιος, α, ον	sudý (× περιττός)	ἐρώτησις, εως, ἡ	tázání
ἀρχαῖος, α, ον	starý, starodávný	ἔρωτικός, ἡ, ὄν	milostný, erotický
ἀρχή, ἡς, ἡ	počátek; vláda, říše; princip	ἔσχατος, η, ον	nejzazší, poslední
ἄτομος, ον	nedělitelný	ἕτερος, α, ον	jiný
ἄφή, ἡς, ἡ	hmat	εὐδαιμονία, ας, ἡ	blaženost
βία, ας, ἡ	síla, násilí	ζήτησις, εως, ἡ	hledání, zkoumání
βίος, ου, ὁ	život, způsob života	ζωή, ης, ἡ	život
γένεσις, εως, ἡ	zrození; vznik, vznikání (× φθορά)	ζῶον, ου, τό	živá bytost, živočich
γένος, ους, τό	rod (<i>ar.</i> × εἶδος)	ἡγεμονικόν, οὔ, τό	řídící složka duše (<i>st.</i>)
γῆ, γῆς, ἡ	Země	ἡδονή, ἡς, ἡ	slast
γνώσις, εως, ἡ	poznání	ἡδύς, εἶα, ὄ	příjemný, libý, slastný
γυνή, γυναικός, ἡ	žena	ἦθος, ους, τό	zvyk, mrav
δημιουργός, οὔ, ὁ	řemeslník, výrobce	ἠθικός, ἡ, ὄν	týkající se mravů, etický
δῆμος, ου, ὁ	lid		
διάθεσις, εως, ἡ	dispozice		

ἥλιος, ου, ό ἡμέρα, ας, ή	Slunce den	μάθημα, τος, τό μάθησις, εως, ή μακρός, ά, όν μανία, ας, ή μαντεία, ας, ή μαρτυρία, ας, ή μαρτύς, ρος, ό/ή μέγας, μεγάλη, μέγα μέγεθος, ους, τό μέθεξις, εως, ή μέλος, ους, τό μέρος, ους, τό μέσος, η, ον μεταβολή, ης, ή μεταξύ μεταφορά, άς, ή μετέωρος, ον μέτριος, α, ον μέτρον, ου, τό μή μήκος, ους, τό μητήρ, τρός, ή μηχανή, ης, ή	poznatek učení se, pochopení dlouhý šilenství věštění svědectví svědek/svědkyne velký velikost účast, participace zpěv, melodie díl, část střední, prostřední změna, proměna uprostřed přenesení; metafora jsoucí ve vzduchu uměřený míra, měřítko ne délka matka zařízení, stroj; způsob, jak něčeho dosáhnout malý napodobenina napodobování mísení, směs paměť sudba jednotka trvání sám, jediný podoba, tvar slovo, pověst bláznovství
θάνατος, ου, ό θαῦμα, ατος, τό θεῖος, α, ον θεός, ου, ό/ή θερμός, ή, όν θερμόν, ου, τό θέσις, εως, ή	smrt div; údiv božský bůh/bohyně horký (× ψυχρός) horko, teplo kladení, postavení, poloha podívaná, zření; zkoumání smrtný rozhodnost, hněvivost, vznětlivost	μικρός, ά, όν μίμημα, τος, τό μίμησις, εως, ή μίξις, εως, ή μνήμη, ης, ή μοῖρα, ας, ή μονάς, άδος, ή μονή, ης, ή μόνος, η, ον μορφή, ης, ή μῦθος, ου, ό μωρία, ας, ή	
θεωρία, ας, ή	podívaná, zření; zkoumání		
θνητός, ή, όν θυμός, ου, ό	smrtný rozhodnost, hněvivost, vznětlivost		
ιδέα, ας, ή ἴδιος, α, ον ἴσος, η, ον ἱερός, ά, όν	vzhled, podoba; idea vlastní, zvláštní rovný, stejně velký svatý, posvátný		
κάθαρσις, εως, ή καθόλου, <i>neskl.</i> καίνος, η, ον κακία, ας, ή κακός, ή, όν καλός, ή, όν καρδία, ας, ή κατάληψις, εως, ή κατάφασις, εως	očištění, očista obecně; obecný nový špatnost, neřest špatný, zlý krásný srdce uchopení, poznání (<i>st.</i>) tvrzení, souhlas (× ἀπόφασις)		
καταφατικός, ή, όν κατηγορία, ας, ή	kladný, pozitivní žaloba, obvinění; predikát, kategorie		
κενός, ή, όν κενόν, ου, τό κέντρον, ου, τό	prázdný prázdnó bodec, žihadlo, hrot; střed kruhu		
κεφαλή, ης, ή κίνησις, εως, ή κοινός, ή, όν κόσμος, ου, ό κρίσις, εως, ή κύκλος, ου, ό	hlava pohyb společný pořádek; ozdoba; svět rozdělení; rozsudek, soud kruh		
λήθη, ης, ή λογικός, ή, όν λογισμός, ου, ό λογιστικός, ή, όν	zapomnění týkající se řeči <i>n.</i> rozumu počítání; uvažování týkající se počítání <i>n.</i> racionálního uvažování		
λόγος, ου, ό	slovo, řeč, rozum, pojem, definice		
λυπή, ης, ή λύσις, εως, ή	zármutek, bolest rozvázání, vysvobození; řešení		
		μεταβολή, ης, ή μεταξύ μεταφορά, άς, ή μετέωρος, ον μέτριος, α, ον μέτρον, ου, τό μή μήκος, ους, τό μητήρ, τρός, ή μηχανή, ης, ή μικρός, ά, όν μίμημα, τος, τό μίμησις, εως, ή μίξις, εως, ή μνήμη, ης, ή μοῖρα, ας, ή μονάς, άδος, ή μονή, ης, ή μόνος, η, ον μορφή, ης, ή μῦθος, ου, ό μωρία, ας, ή νεῖκος, ους, τό νεκρός, ου, ό νέμεσις, εως, ή νέος, νέα, νέονmladý, νίκη, ης, ή νόημα, τος, τό νόησις, εως, ή νοητός, ή, όν νομοθετής, ου, ό νόμος, ου, ό νόσος, ου, ό νόστος, ου, ό νοῦς, νοῦ, ό νῦν νύξ, νυκτός, ή	spor, svár mrtvola; mrtvý pomsta nový vítězství myšlenka myšlení myšlený, inteligibilní zákonodárce zvyk, zákon nemoc návrat intelekt nyní, teď noc
		ξένος, ου, ό	cizinec, host

ὄγκος, ου, ὄ	tělesná masa; objem	πίστις, εως, ἡ	víra, důvěra
ὀδός, οὔ, ἡ	cesta	πιστός, ἡ, ὄν	důvěryhodný,
οἰκεῖος, α, ον	domáci; vlastní		spolehlivý
οἰκείωσις, εως, ἡ	osvojení, přivlastnění	πλήθος, ους, τό	množství
οἰκουμένη, ης, ἡ	obydlený svět	πλήρης, πλήρες	plný
οἶκος, ου, ὄ	dům	πνεῦμα, ατος, τό	dech
οἶνος, ου, ὄ	víno	ποίησις, εως, ἡ	tvorba
ὀλιγαρχία, ας, ἡ	oligarchie	ποιός, α, ον	jaký? (<i>qualis</i>)
ὀλίγος, η, ον	krátký, malý	ποιός, ά, ὄν	takový (<i>talis</i>)
ὅλος, η, ον	celý	ποιότης, ητος, ἡ	jakost, kvalita
ὅμοιος, α, ον	podobný	ποιοῦν, οὔντος, τό	činné, aktivní (× πάσχον)
ὁμοίωσις, εως, ἡ	připodobnění (se)	πόλεμος, ου, ὄ	boj, válka
ὁμολογία, ας, ἡ	souhlas	πόλις, εως, ἡ	obec, městský stát
ὁμώνυμος, ον	homonymní	πολιτεία, ας, ἡ	uspořádání obce,
ὄν, ὄντος, τό	jsoucno, jsoucí věc		ústava
ὄνομα, τος, τό	jméno	πολύς, πολλή, πολύ	mnohý, četný
ὄντως	skutečně, doopravdy	πόνος, ου, ὄ	námaha, práce
ὀξύς, εἶα, ύ	ostrý	πόσος, η, ον	jak velký? jak četný?
ὄρατός, ἡ, ὄν	viditelný		(<i>quantus</i>)
ὄργανον, ου, τό	nástroj	ποσός, ἡ, ὄν	tak a tak velký <i>n.</i> četný
ὄργή, ης, ἡ	hněv		(<i>tantus</i>)
ὄρεξις, εως, ἡ	dychtění, dychtivost	ποσότης, ητος, ἡ	kvantita
ὄρθός, ἡ, ὄν	přímý; správný	ποῦ	kde?
ὄρισμός, οὔ, ὄ	výměr, definice	ποῦ	někde
ὄρμη, ης, ἡ	tlak, nápor, silné hnutí	πᾶγμα, ατος, τό	věc
ὄρος, ου, ὄ	hranice; definice	πᾶξις, εως, ἡ	jednání
οὐ	ne	προαίρεσις, εως, ἡ	rozhodování, volba
οὐ ἕνεκα	kvůli čemu	πρόληψις, εως, ἡ	předpojem (<i>ep.</i>)
οὐρανός, οὔ, ὄ	nebe	πρόνοια, ας, ἡ	prozřetelnost,
οὐσία, ας, ἡ	jsoucnost; majetek;		předzvědění
	substance, podstata	πρόοδος, ου, ἡ	vycházení (<i>npl.</i> ,
ὄχλος, ου, ὄ	dav		× ἐπιστροφή)
ὄψις, εως, ἡ	zrak	προοίμιον, ου, τό	předzpěv; úvod
		πρότερος, α ον	dřívější (× ὕστερος)
πάθος, ους, τό	utrpený stav; vášeň	πρός τι, τό	vztah, relace
παιδεία, ας, ἡ	výchova	πῦρ, πυρός, τό	oheň
παῖς, παῖδος, ὄ/ἡ	chlapec/děvče	πῶς	jak?
παλαιός, ά, ὄν	dávný	πῶς	nějak
παλιγγενεσία, ας, ἡ	znovuzrození	ῥῆμα, ατος, τό	sloveso
παλίν	znovu	ῥητορική, ης, ἡ	ῥητορική
παράδειγμα, τος, τό	vzor	ρίζα, ης, ἡ	kořen
παράδοξος, ον	neobvyklý, neočekávaný,	σῆμα, ατος, τό	znamení, znak;
	paradoxní		náhrobek, hrob
παράδοσις, εως, ἡ	předání; tradice	σκέψις, εως, ἡ	pozorování, zkoumání;
παράλληλος, ον	souběžný, paralelní		pochybování (<i>sk.</i>)
παραλογισμός, οὔ, ὄ	chybný úsudek	σκοπός, οὔ, ὄ	zvěd; cíl, účel, úmysl
πάρεργον, ου, τό	vedlejší produkt	σκότος, ου, ὄ	tma, temnota
παρρησία, ας, ἡ	svoboda slova	σοφία, ας, ἡ	moudrost
παρουσία, ας, ἡ	přítomnost (něčeho,	σοφιστής, ου, ὄ	sofista
	někoho někde)	σοφός, ὄν	moudrý
πᾶς, πᾶσα, πᾶν	celý; každý	σπέρμα, ατος, τό	semeno
πάσχον, οντος, τό	trpné, pasivní (× ποιοῦν)	σπερματοκός, ἡ, ὄν	zárodečný
πατήρ, πατέρος, ὄ	otec	στάσις, εως, ἡ	zastavení, stání, klid
πέρας, ατος, τό	mez, konec, hranice	στέρησις, εως, ἡ	zbavenost, privace
περιττός, ἡ, ὄν	nadbytečný; lichý	στοιχείον, ου, τό	člen, prvek; živel
πιθανός, ἡ, ὄν	přesvědčivý	συγκατάθεσις, εως, ἡ	přítakání (<i>st.</i>)

σύγκρισις, εως, ή	sloučení, spojení	φιλόπονος, ον	pracovitý
συλλογισμός, ου, ό	sylogismus	φίλος, η, ον	milý, přátelský
συμβεβηκός, ότος, τό	případek, akcident (<i>ar.</i>)	φίλος, ου, ό	přítel
συμμετρία, ας, ή	souměrnost, symetrie	φιλόσοφος, ον	milující moudrost
συμπάθεια, ας, ή	soutrpnost (<i>st.</i>)	φιλότης, ητος, ή	přáteltví
συνεχής, ές	souvislý, spojitý,	φιλότιμος, ον	ctižádostivý
	kontinuální	φόβος, ου, ό	strach
συνώνυμος, ον	synonymní	φορά, άς, ή	místní pohyb
σφαίρα, ης, ή	koule	φρόνησις, εως, ή	rozumnost
σώμα, ατος, τό	tělo; těleso	φύλαξ, ακος, όστράζce	
σωτερία, ας, ή	záchrana, zachování,	φύλον, ου, τό	rod, kmen
	spása	φυσικός, ή, όν	přírodní
σωφροσύνη, ης, ή	uměřenost, rozumnost	φυσιολογία, ας, ή	zkoumání přírody
		φύσις, εως, ή	příroda; přirozenost
τάξις, εως, ή	seřazení, řád	φυτόν, ου, τό	rostlina
ταραχή, ής, ή	zmatek, vzruch	φωνή, ής, ή	hlas
τέλειος, α, ον	dokonalý, završený	φώς, φωτός, τό	světlo
τελευτή, ής, ή	zakončení; smrt		
τέλος, ους, τό	konec; cíl; účel	χαρά, άς, ή	radost, rozkoš
τέχνη, ης, ή	řemeslo, umění	χάρις, ιτος, ή	půvab; vděk; milost
τίμη, ης, ή	čest	χάσμα, ατος, τό	propast
τίσις, εως, ή	odplata, pokuta	χειρ, χειρός, ή	ruka
τόνος, ου, ό	napětí	χθών, χθονός, ή	země
τόπος, ου, ό	místo	χρεία, ας, ή	potřeba
τροφή, ής, ή	výživa; vychování	χρήμα, ατος, τό	(potřebná) věc;
τρόπος, ου, ό	obrat; způsob		majetek, peníze
τύπος, ου, ό	otisk	χρήσιμος, η, ον	užitečný
τύραννος, ου, ό	vládce, samovládce	χρόνος, ου, ό	čas
τύχη, ης, ή	náhoda, vrtkavý osud	χρυσός, ου, ό	zlato
		χρώμα, ατος, τό	barva
ύβρις, εως, ή	zrupnost	χώρα, ας, ή	prostor, místo, kraj
ύγεια, ας, ή	zdraví	χωρίον, ου, τό	místo
ύδωρ, ύδατος, τό	voda	χωρίς	zvlášť, odděleně
ύλη, ης, ή	dříví; látka, materie	χωρισμός, ου, ό	odluka, oddělení
ύπερβολή, ής, ή	nadbytek; nadsázka	χωριστός, ή, όν	oddělený, samostatný
ύπαρξις, εως, ή	existence		
ύπόθεσις, εως, ή	předpoklad	ψευδής, ές	lživý, klamný
ύποληψις, εως, ή	domněnka, názor	ψεύδος, ους, τό	lež
ύπόστασις, εως, ή	sedlina; substance;	ψόγος, ου, ό	pokárání, hana
	hypostaze (<i>npl.</i>)		(X έπαινος)
ύστερος, α, ον	pozdější (X πρότερος)	ψυχή, ής, ή	duše
		ψύχος, ους, τό	chlad
φαινόμενον, ου, τό	jev, fenomén	ψυχρός, ά, όν	chladný
φανερός, ά, όν	zjevný	ψόδή, ής, ή	zpěv, píseň
φαντασία, ας, ή	obrazotvornost	ώρα, ας, ή	roční doba; hodina
φάντασμα, ατος, τό	zjev (<i>zvl.</i> klamný)	ώφελεια, ας, ή	prospěch
φάρμακον, ου, τό	lék, jed		
φάσις, εως, ή	tvrzení (X άπόφασις)		
φημή, ής, ή	pověst		
φθίσις, εως, ή	úbytek; úbytě		
φθόνος, ου, ό	závist		
φθορά, άς, ή	zánik (X γένεσις)		
φιλόανθρωπος, ον	lidumilný, humánní		
φιλία, ας, ή	přátelství		
φιλόλογος, ον	učený; sečtělý		
φιλομαθής, ές	poznánímilovný		

Zkratky:

ar. = u Aristotela a aristoteliků
ep. = u Epikúra a v epikureismu
n. = nebo
neskl. = nesklonné
npl. = v novoplatonismu
sk. = u skeptiků
X = antonymum